

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус освітнього компонента «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування,
спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою
Менеджмент організацій

Розробник: Левицький В. В., доцент кафедри менеджменту, кандидат
економічних наук, доцент

Силабус погоджено

Гарант ОПП
Менеджмент організацій

Лариса ЮЩИШИНА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
менеджменту**

протокол № 2 від 04 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент, Менеджмент організацій Другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>2024-2025</u>
		Семестр 2-ий
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>14</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>88</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Левицький Віктор Володимирович

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон: 095-595-4898

Електронна пошта: Levytskyj.Viktor@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Фінансовий менеджмент» належить до переліку вибірових. Він забезпечує професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямований на формування фахових компетенцій у сфері формування системи знань з управління фінансами підприємства, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії й тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити: освітній компонент «Фінансовий менеджмент» є суміжним і тісно пов'язаним із такими освітніми компонентами як «Менеджмент організацій», «Менеджмент стратегічних змін та розвитку».

Постреквізити: «Ситуаційний менеджмент», переддипломна практика з менеджменту організацій.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань з питань фінансового управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності в умовах ринкової економіки; формування теоретичної та методологічної бази необхідної для вільного володіння сучасними методиками стратегічного та оперативного-тактичного фінансового менеджменту, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування та реалізація ефективних фінансових рішень в процесі управління.

Основними завданнями освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» є: вивчення сутності та методологічних основ фінансового менеджменту; управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового управління підприємством; набуття навичок управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами; оволодіння методикою визначення вартості капіталу та з'ясування методів оптимізації його структури.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах

Освоєння освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» сприятиме освоєнню таких soft skills як: аналізування професійної інформації та міжпрофесійні комунікації; вміння логічно і системно мислити, вміння ефективно організовувати діяльність та працювати в команді; відповідальність, уміння аргументувати погляди(ідеї) та їх презентувати.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретично-прикладні засади дослідження ролі та особливостей організації фінансового менеджменту на підприємстві						
Тема 1. Теоретичні засади дослідження фінансового менеджменту	11	2	-	9	-	УО(10) /10
Тема 2. Аналіз та планування в системі фінансового менеджменту	13	2	-	10	1	БО(4), ПЗ(6)/10
Тема 3. Вартість грошей у часі	13	-	2	10	1	ФО(3),Т(4), ПЗ(4) /10
Тема 4. Управління інвестиційними проектами	15	2	2	10	1	УО(3),Т(4), ПЗ(5) /12
Тема 5. Управління фінансовими активами та методи їх оцінки	13	-	2	10	1	УО(3),РС(4), ПЗ(4)/10
Разом за модулем 1	65	6	6	49	4	52
Змістовий модуль 2. Фінансовий менеджмент як система управління ефективною діяльністю підприємства						
Тема 6. Управління оборотними та необоротними активами підприємства	14	2	2	9	1	ФО(3), Т(4), ПЗ(4)/12
Тема 7. Вартість і структура капіталу підприємства	15	2	2	10	1	ФО(3),Т(4), ПЗ(4)/12
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	13	-	2	10	1	УО(3), Т(4), ПЗ(5)/12
Тема 9. Антикризове фінансове управління на підприємстві	13	-	2	10	1	УО(3),Т(4) ПЗ(5)/12
Разом за модулем 2	55	4	8	39	4	48
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Форми контролю: усне опитування (УО), фронтальне опитування (ФО), бліц-опитування (БО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних, тестових ситуаційних завдань; підготовку до усіх видів контролю.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку. Питання та завдання для самостійної роботи відповідають темам освітнього компонента визначаються та розподіляються викладачем.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді усного опитування здобувача вищої освіти за темами освітнього компонента. Загальна кількість усних питань 5. Кожне запитання оцінюється у 20 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види.
2. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві.
3. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту.
4. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві.
5. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
6. Аналіз фінансового стану підприємства
7. Системи та методи фінансового планування.
8. Організація фінансового контролю на підприємстві.
9. Управлінський облік у фінансовому менеджменті.
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.
11. Фінансовий аналіз в системі фінансового менеджменту.
12. Фінансові показники та коефіцієнти, які застосовуються у фінансовому менеджменті.
13. Сутність і види грошових потоків підприємства.
14. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства.
15. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі.
16. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення.
17. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету.
18. Аналіз часових рядів і методи фінансового прогнозування.
19. Сутність діагностичного аналізу підприємства.
20. Ключові фінансові показники діяльності підприємства.
21. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) та ділової активності підприємства за системою «Дюпон».
22. Методика оцінювання кредитоспроможності позичальника.
23. Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства.
24. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності.
25. Управління активами підприємства.
26. Базова модель оцінки фінансових активів.
27. Оцінка боргових та дольових цінних паперів.
28. Конвертовані цінні папери: сутність, основні характеристики, оцінка.
29. Дохідність фінансових активів: види та оцінка.
30. Сутність, функції та роль прибутку в умовах ринкової економіки.
31. Формування та використання прибутку в ринкових умовах.
32. Аналіз рентабельності діяльності підприємства.
33. Оптимізація управління прибутком підприємства.
34. Управління основним капіталом підприємства.
35. Нематеріальні активи підприємства, методи їх оцінки та управління.
36. Регулювання оборотних активів підприємства.
37. Управління вартістю компанії як цілісного майнового комплексу.
38. Сутність та класифікація оборотних активів як об'єкта управління фінансами підприємства.
39. Політика підприємства в області управління оборотними активами.
40. Управління основними елементами оборотних активів підприємства.
41. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства.
42. Зміст та етапи політики управління необоротними активами.
43. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті.
44. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу.
45. Зважена гранична вартість капіталу.
46. Структура капіталу підприємства та її оптимізація.

47. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства.
48. Дивідендна політика підприємства та фактори, що її визначають.
49. Дивідендна політика підприємства та регулювання курсу акцій.
50. Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджмент.
51. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві.
52. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків.
53. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності.
54. Класифікація фінансових ризиків підприємстві.
55. Методи оцінки фінансових ризиків на підприємстві.
56. Диверсифікація інвестицій і мінімізація ризику фінансового портфеля підприємства.
57. Управління валютними ризиками підприємства.
58. Загальні принципи фінансового планування.
59. Стратегічне планування діяльності підприємства.
60. Методичні засади процесу бюджетування на підприємстві.
61. Аналіз беззбитковості та цільове планування прибутку.
62. Сутність, види і процедури банкрутства.
63. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства.
64. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення
65. Фінансовий аналіз за відкритими та закритими даними.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.

2. Економіка підприємства : підручник [електронне видання] / [Ліпич Л. Г., Загоруйко В.Л., Кулинич М.Б., Кушнір М.А., Левицький В.В. та інші] ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич, Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с.

3. Левицький В. В. Фінансовий менеджмент : конспект лекцій. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління, кафедра менеджменту та адміністрування. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 94 с.

4. Левицький В. В. Фінансовий менеджмент : методичні вказівки до практичних занять. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління, кафедра менеджменту та адміністрування. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. 66 с.

5. Левицький В.В. Формування адаптивно-організаційного механізму управління на засадах ймовірнісних характеристик руху фінансових потоків підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1215>

6. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

7. Duhaime, Irene M., Michael A. Hitt, and Majorie A. Lyles (eds), *Strategic Financial Management: State of the Field and Its Future* (New York, 2021; online edn, Oxford Academic, 21 Oct. 2021).

Інтернет-ресурси

1. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

4. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

5. Нормативно-правова база Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>